

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „СОЦИАЛНИ И ХУМАНИТАРНИ НАУКИ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕВРОПЕЙСТИКА“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	168
В т.ч.:	
• КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвил програмата:

1.
(проф. д.и.н. Иван Русев)
2.
(ас. Б. Антонова)

Ръководител катедра:
„Социални и хуманитарни науки“ (доц. д-р Николета Михалева)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината, историческо развитие и място в университетското преподаване:

Учебната дисциплина „Европеистика“ има за цел да запознае студентската аудитория с историята, договорите, структурата, институциите, системата на управление и перспективите в развитието на Европейския съюз (ЕС). В нейното съдържание са включени теоретичните основи на идеите за създаването и функционирането на ЕС, както и обществената практика за тяхната реализация.

Тематичните единици на учебната програма представят следните основни проблеми: история на европейската идея и възникването на ЕС; изграждане на ЕС – договорите; структура на ЕС – основни институции и органи; функциониране на ЕС – видовете власти (изпълнителна, законодателна, съдебна) и свързаните с тях теории и практики; външна политика и политика на сигурност на ЕС; европейско образователно пространство – организация и перспективи; България и ЕС.

„Европеистиката“ е сравнително нова наука и дисциплина, която започва да се преподава в някои европейски университети в началото на 70-те години на XX в., а в наше време тя се включва в учебните програми на все повече и повече европейски и извъневропейски университети.

Предварителни изисквания; връзка с други изучавани дисциплини:

Университетската дисциплина „Европеистика“ надгражда знанията, придобити в средния курс на образованието по общообразователни дисциплини като „История и цивилизация“, „Свят и личност“, „Философия“ и др.

В университетските учебни планове на икономическите специалности тя се синхронизира и допълва с някои от фундаменталните и специалните дисциплини като: „История на икономиката“, „Макроикономика“, „Политология“, „Европейска икономическа интеграция“, „Глобализация“ и др.

При разработването на учебния материал е използван **интердисциплинарен подход**, което способства лесното интегриране на дисциплината в учебните планове на всички университетски специалности, нейното смислово и логическо вписване в блока от фундаментални дисциплини на ОКС „бакалавър“.

Изграждане на знание и разбиране:

Дисциплината „Европеистика“ предлага актуални знания за една изключително динамична материя, каквато е ЕС и във връзка с това изгражда у студентите аналитични умения, умения сами да допълват и осмислят новото знание.

Аналитичността се подсилва и от интердисциплинарния характер на Европеистиката – изгражда се способността да се търсят логически връзки и обяснения между различни сфери на знанието (историческо, политологическо, икономическо).

Приложение на знанията и уменията:

Изучаването на учебната дисциплина „Европеистика“ е важна съставна част от системата за изграждане на професионалната и гражданската култура на бъдещите икономисти, които ще се реализират на Европейския трудов пазар.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения:

Интердисциплинарният характер на дисциплината „Европеистика“, както и нейната изключително динамична материя са предпоставки за създаване на нагласи у студентите за

непрекъснато разширяване на знанията, а и за изграждане на творчески, аналитичен подход спрямо проблемите на ЕС.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	ТЕМА I. ВЪВЕДЕНИЕ В ЕВРОПЕИСТИКАТА I.1. Европейстиката и нейният предмет на изучаване I.2. Европейстиката в системата на съвременното университетско образование I.3. Европейстиката и нейните информационни източници
2.	ТЕМА II. ИСТОРИЧЕСКАТА РЕТРОСПЕКЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ИДЕЯ. ДОГОВОРИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ОБЩНОСТ II.1. Раждането на европейската идея и нейната еволюция до средата на XX в. – между митовете и историческата реалност II.2. Договорите на европейската общност – „стъпките” в нейното изграждане II.2.1. Първи етап в изграждането на Общността – от края на Втората световна война до Парижкия договор (1945-1951) II.2.2. Вторият етап: от влизането в сила на Парижкия договор до Римските договори (1952-1957 г.) II.2.3. Третият етап: От Римските договори до Единния европейски акт (1957-1987 г.) II.2.4. Четвъртият етап: от Единния европейски акт до Маастрихт (1987-1991 г.) II.2.5. Петият етап: от Маастрихт до Амстердам (1991-1997 г.) II.2.6. Шестият етап: от Амстердам до Ница (1997-2001 г.) II.2.7. Седмият етап: от Ница до Договора за конституцията (1997-2001 г.) II.2.8. Конституцията на ЕС – една непостижима цел II.2.9. Кризата след провала на Конституцията – факторите, възможните обяснения II.2.10. Осмият етап: от несъстоялата се Конституция до Лисабон (2004-2007 г.) II.2.11. Обобщение на изминатия път
3.	ТЕМА III. ПОЛИТИЧЕСКАТА СИСТЕМА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ – ПРИНЦИПИ НА ИЗГРАЖДАНЕ III.1. Европейският съюз в параметри и цифри III.2. Какво представлява ЕС? Новият модел: ЕС – политическа система без да е „държава”. ЕС не е обикновена международна организация III.3. Теории за европейската интеграция и политиката на ЕС III.4. Политическата система на ЕС и на САЩ – сравнителен анализ
4.	ТЕМА IV. ИНСТИТУЦИОНАЛНОТО УСТРОЙСТВО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ IV.1. Как функционира ЕС – трите институционални нива? IV.2. Ниво „Политика” IV.3. Ниво „Управление” IV.3.1. Основните институции на ЕС IV.3.2. Консултативните органи на ЕС IV.3.3. Финансовите органи на ЕС IV.3.4. Други специализирани органи на ЕС IV.4. Ниво „Формиране на политики”

5.	<p>ТЕМА V. ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ</p> <p>V.1. Политиката на изпълнителната власт на ЕС</p> <p>V.2. Управление чрез Съвета на ЕС</p> <p>V.3. Управление чрез Европейската комисия (ЕК)</p> <p>V.4. Комитология: взаимодействие на двойната изпълнителна власт</p>
6.	<p>ТЕМА VI. ЗАКОНОДАТЕЛНАТА ВЛАСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ</p> <p>VI.1. Законодателната система на ЕС</p> <p>VI.2. Законодателната политика в Съвета на ЕС</p> <p>VI.3. Законодателната политика в Европейския парламент (ЕП)</p>
7.	<p>ТЕМА VII. СЪДЕБНАТА ВЛАСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ</p> <p>VII.1. Правната система на ЕС</p> <p>VII.2. Съд на европейските общности (СЕО) – състав, процедура, юрисдикция</p> <p>VII.3. СЕО и конституционализирането на ЕС</p> <p>VII.4. Новости в съдебната система на ЕС, предвидени в Лисабонския договор</p> <p>VII.5. СЕО и Европейското право – обобщения и оценка</p>
8.	<p>ТЕМА VIII. ОБЩА ВЪНШНА ПОЛИТИКА И ПОЛИТИКА НА СИГУРНОСТ (ОВППС) НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ</p> <p>VIII.1. Същност и начало на общата външна политика на ЕО</p> <p>VIII.2. Преломният момент – Договорът от Маастрихт и общата външна политика на ЕС</p> <p>VIII.3. ОВППС на ЕС – насоките на нейното развитие през последното десетилетие на XX в. и първото десетилетие на XXI в.</p> <p>VIII.4. ОВППС/ЕПСО днес – основни обобщения и резултати</p>
9.	<p>ТЕМА IX. ОБРАЗОВАНИЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ</p> <p>IX.1. Принципи и организация на европейското образователно пространство</p> <p>IX.2. Европейските образователни програми</p> <p>IX.3. Европейската система за трансфер на кредити. Възможности и организация на студентската и научната мобилност</p>
10.	<p>ТЕМА X. БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ</p> <p>X.1. Исторически, културен и политически потенциал на българското членство в ЕС</p> <p>X.2. България и ЕС през последното десетилетие на XX в. – първите стъпки към еврочленството</p> <p>X.2.1. Промените в страната в края на 80-те и началото на 90-те години – политическата и икономическата обстановка на първите български стъпки към еврочленството</p> <p>X.2.2. Първите официални контакти между България и ЕС. Начало на преговорния период</p> <p>X.3. „Връщането в европейското семейство” – България и ЕС през първото десетилетие на XXI в.</p>

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

Учебни ресурси:

- Русев, И. Европеистика. Електронен учебник. ИУ–Варна, 2015.
- Други учебни ресурси (мултимедийни презентации, учебни филми, файлове), предоставяни на студентите в хода на тяхната подготовка по дисциплината и по време на консултациите.

Учебни дейности: разписание, обратна връзка, чат и др.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Задание (изготвяне на курсова работа)	1	
	Общо за семестриален контрол:	1	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	
	Общо за сесиен контрол:	1	68
	Общо за всички форми на контрол:	2	168

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „История на икономиката“, качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

Русев, Иван. Европеистика. Кратък електронен учебник. Изд. „СТЕНО“, Варна, 2010.

Хикс, Саймън. Политическата система на Европейския съюз. Второ издание. Изд. „Парадигма“, София, 2007.

Марков, Г. Светът през XX век. С., 2000.

Джонсън, П. Съвременността. Светът от 20-те до 90-те. С., 1993.

Шрьотер, Х. Европа – политика, икономика, история, култура. Изд. „Рива“, София, 2002.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

Панушев, Е. Икономическа интеграция в Европейския съюз. Изд. “НЕКСТ”, София, 2003.

Генов, Г, Е. Панушев. За по-голям и по-силен Европейски съюз. Изд. “НЕКСТ”, София, 2001.

Анерозе, Йорг-Рюдигер Зик. Европа – история, личности, институции, политика, държави. Изд. „Дамян Яков”, София, 2007.

McAllister, R. From EC to EU: An Historical and Political Survey. London (Macmillan).

Dedman, M. The Origins and Development of the European Union, 1945-1995. London, 1996.

ОСНОВНИ ИНТЕРНЕТ ИЗТОЧНИЦИ:

1. Официален web-site на ЕС: <http://europa.eu/abc/treaties>
2. Портал за европейска интеграция, Европа, ЕС – „Europe.bg”: <http://www.europe.bg>
3. Официален web-site на БТА с информация за историята на кандидат-членството и членството на България в ЕС: <http://www.bta.bg/site/bulgaria-eu/index.shtml>
4. Официален web-site на Съвета на ЕС: <http://www.consilium.eu.int>
5. Официален web-site на Европейската комисия: http://ec.europa.eu/index_en.htm
6. Официален web-site на Европейския парламент: (<http://tinyurl.com/eot48>)
7. Официален web-site на Съда на ЕС: <http://curia.europa.eu/>
8. Институции на Европейския съюз: <http://www.horizonti.bg/evro/institution.htm#14>
9. Web-site с информация за ЕС – „Дневник Европа”: [EurActiv](http://www.euractiv.com)
10. Международен образователен сървър на UNESCO „D@dalos”: <http://www.dadalos-europe.org/bg/>
11. Интернет-речник думи, свързани с ЕС: [EUABC.com](http://euabc.com)
12. Многоезична терминологична база на ЕС „IATE”: <http://iate.europa.eu>
13. Енциклопедия „Уикипедия”: <http://bg.wikipedia.org/wiki/>